

Μεγιστοποιώντας τα οφέλη των ευρωπαϊκών πηγών άμεσης χρηματοδότησης

Σε μία περίοδο που η χώρα μας αναζητά πόρους για να χρηματοδοτήσει τον μετασχηματισμό της οικονομίας της, πολλές ελληνικές επιχειρήσεις φαίνεται πως δεν συνειδητοποιούν πλήρως τις ευκαιρίες που παρέχουν τα ευρωπαϊκά προγράμματα άμεσης χρηματοδότησης.

Τα προγράμματα αυτά παρέχονται απευθείας από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και εστιάζουν σε κρίσιμους τομείς, όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η ενεργειακή μετάβαση και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η χρηματοδότηση επιτυγχάνεται με αμιγώς ανταγωνιστικούς όρους, σε προτάσεις από δίκτυα επιχειρήσεων και ερευνητικών ή άλλων οργανισμών. Πρόσφατη μελέτη που εκπόνησαν από κοινού η ΕΥ Ελλάδος και το IOBE,

ΓΝΩΜΗ
ΤΩΝ ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ,
ΠΩΡΓΟΥ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

επικεντρώθηκε στα προγράμματα «Ορίζοντας 2020», «LIFE» και «Erasmus+», εξετάζοντας τον βαθμό στον οποίο η Ελλάδα αξιοποίησε τις ευκαιρίες άμεσης χρηματοδότησης κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και τα δυνητικά οφέλη από τη μεγαλύτερη συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων σε παρόμοια προγράμματα στο μέλλον.

Η Ελλάδα κατατάσσεται σχετικά υψηλά στην αξιοποίηση των πόρων από αυτά τα προγράμματα, με

βάση το ύψος χρηματοδότησης προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα, κυρίως λόγω καλών επιδόσεων των πανεπιστημίων και τεχνολογικών ιδρυμάτων της χώρας – ωστόσο, το μερίδιο αξιοποίησης των πόρων από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα είναι χαμηλό. Για παράδειγμα, στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας, από το οποίο η χώρα μας έλαβε συνολικά €1,7 δισ., οι εγχώριες ιδιωτικές επιχειρήσεις έλαβαν μόλις το 29,9% της συνολικής χρηματοδότησης. Το ποσοστό αυτό υποδηλώνει ότι το ελληνικό επιχειρείν δεν αξιοποίησε αυτά τα εργαλεία επαρκώς. Παρατηρείται, επίσης, υψηλή συγκέντρωση των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Αττικής.

Η μελέτη επίσης εξέτασε τα δυνητικά οφέλη από τη μεγαλύτερη συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στα προγράμματα άμεσης χρηματοδότησης, καταλήγοντας ότι αν είχαν απορροφήσει από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» πόρους ανάλογους με το μέγεθος της οικονομίας της χώρας μας, η μέση επίδραση στο ΑΕΠ της Ελλάδας θα είχε φτάσει τα €190 εκατ. ετησίως και θα είχαν δημιουργηθεί 4.200 θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης.

Πώς, όμως, μπορεί να αυξηθεί η συμμετοχή των εγχώριων επιχειρήσεων στα προγράμματα αυτά, για να ενισχυθούν οι θετικές επιδράσεις στην οικονομία μας; Ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2021-2027, αυτά τα χρηματοδοτικά εργαλεία έχουν πολλαπλασιαστεί; Απαιτείται πληρέστερη ενημέρωση με δράσεις, όπως η στήριξη της δημιουργίας «συστάδων καινοτομίας» για την κοινή συμμετοχή σε χρηματοδοτούμενα έργα, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκπαίδευσης με την υποστήριξη της Πολιτείας για την προετοιμασία προτάσεων και η ενημέρωση των ιδιωτικών επιχειρήσεων σχετικά με τα οφέλη που προκύπτουν από τον συνδυασμό εργαλείων άμεσης και έμμεσης χρηματοδότησης.

Τέτοιες πρωτοβουλίες θα συμβάλουν στην ανάπτυξη κουλτούρας αξιοποίησης των ευρωπαϊκών πηγών χρηματοδότησης για τις ελληνικές επιχειρήσεις, με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας και πολλαπλασιαστικών επιδράσεων για το σύνολο της οικονομίας.

Ο Νίκος Βέππας είναι γενικός διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών-IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ο Γιώργος Παπαδημητρίου είναι διευθυνών σύμβουλος της ΕΥ Ελλάδος.